

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Kładek Jan Pałm

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8-11 godz. rano i 1-5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 10000 zgóry, półroczna 6000; za przesyłką osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Południowej 2-50 dolary; w Urugwaju 3 pesy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Avon. Dr. Jayme Reis 588
Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil
Adres Telegraficzny: Lud Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 tam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ „ „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 tam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, R. Piękarza — Kubisa, i Floreckiego — W mieście São Paulo: w księgarniach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.

Polskie duszpasterstwo w Brazylii

IV. Pomyślne widoki na przyszłość.

Wobec tak trudnej i uciążliwej obsługi naszego ludu w rozległych osadach niszczą się siły i zdrowie kapłanów. Po kilku latach niezdolnym jest już ksiądz do dalszej i dłuższej jazdy na koniu lub mule; trzeba nowych sił, nowych młodszych kapłanów. Ale i pod tym względem są tu coraz lepsze i pomyślniejsze widoki na najbliższą przyszłość.

W ostatnich latach utworzono w trzech południowych Stanach brazylijskich, w których mieszkają Polacy, nowe diecezje. Biskupi zakładają małe seminarja, w których się kształcą kandydaci na kapłanów. Niektóre z nich są przepelnione jak X. Arcybiskupa z Porto Alegre i z Florianopolis. Nawet kurytybskie małe seminarjum duchowne na Batelu ma przeszło 50 uczniów, a wśród nich znaczną część zajmują studenci pochodzenia polskiego. Na filozofii i teologii znajduje się kilkuset polskich kleryków. Owszem, w ostatnich latach każdego roku wyświęcono jednego lub więcej z nich na kapłanów.

Dla naszych kolonistów jest to znak pocieszający, że ich synowie, jako kapłani, oddawać mogą swym rodakom posługę duchowną.

W niektórych zakonach i zgromadzeniach jest jeszcze większy procent polskiego duchowieństwa, niż między kapłanami świeckimi.

Każdy zakon lub zgromadzenie, które zamierza na stałe zagospodarzyć się na brazylijskiej ziemi, myśli i o kandydatach dla swego zakonu. Tak np. w Paraná założyli swe małe seminarja duchowne czyli szkoły apostołskie, Ojcowie Kapucyni, Franciszkanie, Maryści i inni. W każdej z nich jest znaczna liczba polskich studentów. Szkoła wielka, że w tych szkołach nie uczy się języka, gramatyki polskiej, to też go zapominają i mniej umieją od swych rodziców i rodzeństwa. W dodatku, język ów jest niegrammatyczny, posiada wymowę i wszystkie błędy tutejszych kolonistów. Wie o tem tu wyświęcony, polski kapłan, stąd się bardzo krępuje, nie chce publicznie (kazania) po polsku przemawiać, woli zawsze mówić raczej po portugalsku, niż po polsku.

Dalszą konsekwencją, że znaczna część kapłanów polskiego pochodzenia nie uważa się wcale już za Polaków.

Niektórzy dziwią się, że polscy XX. Misjonarze z Krakowa już na górze 30 lat pracują między polskiem ludem w Brazy-

lii a nie założyli swego małego seminarjum czyli szkoły apostołskiej. Czy mają wątpliwość, że im się ów cel nie uda? Jestem przeciwnego zdania. Przedewszystkiem polska młodzież, synowie naszych kolonistów, którzy się pragną poświęcić Panu Bogu i pracować dla swych braci rodaków, pójdą do polskiej szkoły. Tam kształcić się będą nie tylko w języku portugalskim, ale i w polskim, tam zapoznają się z piękną przeszłością, z historią swych przodków; tam poznają nasze zwyczaje i obyczaje ludowe, narodowe, polskie; jednym słowem: tam się przejmą duchem polskim i pokochają całym sercem swój naród, Polaków i Polskę.

Ale domyślam się głównego powodu: brak budynku szkolnego, a raczej funduszu na zbudowanie i utrzymanie takiej szkoły.

Słuszną przyczyną do obawy. Lepiej bowiem nie zaczynać i najlepszego dzieła, niż

później stać się biedować, aż ostatecznie to dzieło upadnie a to może jeszcze z wielką stratą, z długami...

Spodziewam się jednakże, że Polacy swoich poprą. Dowodem tego, choćby różne, drobne ofiary i składki, jakie nasz lud chętnie oddawał na polski kościół XX. Misjonarzy w Kurytybie, da przeto i na polską szkołę, na polskie seminarjum duchowne.

Kończąc uzasadnieniem powyższemu mojemu założeniu, że dobre, pomyślne widoki zapowiadają się na najbliższą przyszłość pod względem obsługi duchownej naszego ludu w południowej Brazylii.

Dodać należy, że i sposób obsługi staje niemal z każdym rokiem dla kapłana tutejszego dogodniejszym, łatwiejszym. Rząd brazylijski zakłada nowe drogi, miejscami bite gościńce i osobne drogi dla samochodów; mamy nawet i pocztę powietrzną. A zatem i u nas, w Brazylii, jest i będzie coraz lepsza obsługa duchowna, dogodniejsze polskie duszpasterstwo.

ks. Z. M.

Obowiązki i przywileje konsula

W Warszawie ukazała się niedawno książka pod tytułem „Zarys współczesnego prawa konsularnego”; autorem jej jest urzędnik polskiego ministerjum Spraw Zagranicznych, p. Wł. Namysłowski.

Według p. Namysłowskiego obowiązki i przywileje konsula są następujące:

Konsul (konsul generalny, wicekonsul, agent konsularny) jest to urzędnik państwa jednego przeznaczony do działania na terenie innego państwa.

Aby konsul mógł spokojnie i bezpiecznie sprawować swój urząd, zapewniają mu zwyczajnie i układy międzynarodowe pewne przywileje. A więc państwo, na którego obszarze obcy konsul urzęduje, nie może go pociągnąć do odpowiedzialności za jego czynności urzędowe, nie może go zmusić do stawiania przed sądem jako świadka, nie może urządzać rewizji w lokalach służbowych konsulatów ani przeglądać jego korespondencji służbowej — także poza konsulem — ale tylko w tym wypadku, gdy nadawcą są władze państwa wysyłającego (ojczystego) — lub przyjmującego (na którego obszarze konsul urzęduje).

Za spopolite występkę i zbrodnie odpowiada konsul narówni z obywatelami kraju i innymi cudzoziemcami.

Zadania konsula obejmują:

2. opiekę nad obywatelami za granicą i

3. uzwanie nad wykonywaniem umów międzynarodowych.

Zadanie opieki nad obywatelami polega na:

- a) obronie ich praw, mienia i interesów,
- b) na udzielaniu im rad i pomocy.

Konsulowie w wykonaniu prawa opieki mają prawo występować z interwencjami do wszelkich władz państwa przyjmującego urzędujących w przydzielonym im okręgu konsularnym, tak do władz administracyjnych, jak władz sądowych.

Również wpływanie konsułów w zakresie spraw emigracyjnych na źródło w ramach ogólnie przeznaczonych prawa opieki.

Do konsułów należy ściśle praktyczna strona spraw wychodzących, jak udzielanie pomocy w organizowaniu pośrednictwa pracy, związków zawodowych, stowarzyszeń oświatowo-kulturalnych, utrzymywanie stałego kontaktu z wychodźstwem i udzielanie mu wszelkich porad w sprawach prawodawstwa społecznego, bezpośrednia pomoc w użyciu wszelkiego rodzaju świadczeń socjalnych.

W wykonywaniu opieki społecznej przeprowadzają konsulowie repatriację (przewiezienie do Polski) ich obywateli i w tym celu mają oni prawo w krajach

zamorskich żądać od koncesjonowanych przedsiębiorstw żeglugi morskiej bezpłatnego lub za zniżoną opłatą przewozu repatriantów.

Prawo opieki przyznane zostało konsulom i w tej wielkiej dziedzinie życia społecznego, której przejawy ujęte są w normy materialnego prawa prywatnego państwa, którego celem jest ogólne dobro społeczne, ma obowiązek i w tej dziedzinie (prywatnych spraw majątkowych) przyjść z pomocą swoim obywatelom, przebywającym zagranicą, którzy już z powodu tego faktu i z powodu nieznaności z regulacji stosunków w państwie obcym mogą być narażeni na różne szkody w sferze tych właśnie praw majątkowych.

Prawo opieki w tej dziedzinie znalazło wyraz: a) w uprawnieniu konsułów do wykonywania czynności notarialnych; b) w specjalnych uprawnieniach w sprawach spadkowych i opiekuńczych.

Do uprawnień konsula należą dalej sporządzanie tuma-

czeń wszelkiego rodzaju, aktów i dokumentów oraz prawo uwierzytelnienia ich odpisów.

Dalej konsul może być zastępcą swoich obywateli z samego prawa, gdy oni są nieobecni lub niezdolni bronić swoich praw, o ile chodzi o prawa do spadku, dopóki osoby te nie zgłoszą się osobiście lub nie wyślą pełnomocników lub innych zastępców.

Może też konsul rejestrować śluby cywilne obywateli polskich z obywatelkami polskimi oraz ugody obywateli polskich.

Wreszcie należy do polskich urzędów konsularnych zagranicą wydawanie obywatelom własnym paszportów a cudzoziemcom wiazy na wjazd do Polski. Zadaniem konsula jest też rejestrowanie ośmnościeletnich i poborowych oraz rezerwistów i pospolitego ruszenia a także przeprowadzenie poboru za pośrednictwem komisji konsularnych i orzekanie o przyznaniu lub odmowie ustawowych odroczeń czasu czynnej służby wojskowej.

KRÓL BELGJI, ALBERT I. zginął tragicznie

Całą Belgię pokryła głęboka żałoba, ponieważ lubiany i szanowany król Albert I-szy zginął tragicznie.

Nagła katastrofa wydarzyła się w ubiegłą niedzielę. Król Albert wybrał się na przechadzki na wzgórze Marche Les Dames.

W chwili gdy król wspinając się na górę uczył się występującej skały, ta oderwała się i przywaliła króla; wkrótce nieszczęśliwy król zmarł.

Pogrzeb zwłok królewskich wśród wielkich uroczystości od-

był się w Brukseli dokąd przeniesiono ciało zmarłego.

Król Albert I. był szlachetnym i dobrym władcą, gorącym katolikiem, lubianym i szanowanym przez cały naród belgijski. Zmarły był bliskim krewnym cesarza brazylijskich. Rząd brazylijski na wiadomość o tragicznym zgonie króla Alberta, przesłał rodzinie królewskiej wyrazy współczucia, oraz dekretem ogłosił trzydniową żałobę.

Następcą Króla Alberta I. jest jego najstarszy syn Leopold.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Minister Beck w Moskwie STOSUNKI POLSKO-SOWIECKIE

Minister Spraw Zagranicznych Polski p. Józef Beck udał się do Moskwy.

Na cześć Ministra Polski wydał obiad Komisarz Spraw Zagranicznych Bolszewji p. Litwinoff. W ucześnie wzięto udział wielu dostojników bolszewików.

W czasie obiadu komisarz Litwinoff wniósł toast na cześć ministra Becka, oraz w przemowie swej podkreślił dobre stosunki polsko-rosyjskie, nowego pokoju.

PIERWSZY RZEMIEŚNIK Z AKADEMICKIM WYKSZTAŁCENIEM

Komisja egzaminacyjna Izby Przemysłowo-Handlowej w obecności instruktora do spraw przemysłowych inspektora Wójtowicza przeprowadziła egzamin teoretyczny i praktyczny z zakresu okucierstwa. Między innymi do egzaminu stanął Marjan Dąbski, absolwent Wyż-

szkoły Handlowej w Warszawie, który zdał egzamin, uzyskując dyplom czeladniczy.

W odpowiedzi na toast, p. minister Beck oświadczył, że rząd polski przypisuje wielką wagę rozwojowi stosunków Polski z Sowiecami, i że traktaty zawarte między obydwooma stronami otwierają szerokie pole działalności, przyjacielskie stosunki i dobre sąsiedztwo odpowiadają życzeniu obu krajów w dziele utrwalenia ogólnego pokoju.

Pan Dąbski jest pierwszym na terenie województwa kieleckiego, a jednym z nielicznych w Polsce rzemieślników, posiadających akademickie wykształcenie.

PÓL MILJONA POLSKICH BECZEK DO AMERYKI

Zniesienie prohibicji w Ameryce przyczyniło się do ożywienia koniunktury w światowej wytwórzości alkoholu oraz we wszystkich przemysłach pomocniczych, związanych z tą produkcją. Między innymi warstwą ostatnio w Stanach Zjednoczonych zapotrzebowanie na naczynia i beczki dla przechowywania spirytusu i piwa. Wobec tego, że produkcja amerykańska nie może obecnie pokryć zapotrzebowania, zakupiono znaczne ilości beczek do piwa zagranicą. Największe stosunkowo zamówienia na te beczki otrzymała Polska, gdyż dochodzą one do półmilijona sztuk. Znacznieszczą partię tych beczek zakupili importerzy amerykańscy również w Gdańsku.

PRAWDZIWE PASZPORTY ALE FAŁSZYWI WŁAŚCIWIE

Od dłuższego czasu władze zwróciły uwagę na wzrost ruchu emigracyjnego. Emigranci wyjeżdżali albo przez Gdynię, albo przez Zbąszczyń.

Jeden z wywiadowców policji wiadomości do pociągu odjeżdżającego do Zbąszczyń i przeprowadził kontrolę dokumentów jadących tym pociągiem emigrantów. Zatrzymano czterech żydów-emigrantów, których dokumenty wydały się podejrzanymi, a mianowicie Godla Izraelowicza, Icka Baršana, Michała Grynbanda i Jakóba Icka Bachana.

Zatrzymanych sprowadzono do Warszawy. Ekspertyza wykazała, że paszporty były prawdziwe, jednakże zostały one wydane na imiona prawdziwych. Zamieniono w paszportach fotografie przerobiono teksty. Policja ustaliła, że te paszporty były dostarczane przez 56-letniego Abrahama Kiszkowskiego, 38-letniego Józefa Loterszteina, 54-letniego Mordkę Baumraja i przez Abrahama Hersza Pechnika.

PODWYŻSZENIE EMERYTUR PRZEZIDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

Rząd wniósł do Sejmu nowelę do ustawy o honorowiec dożywotnim uposażeniu Prezydenta Rzeczypospolitej. Nowela ta jest dostosowaniem emerytury Prezydenta do nowej ustawy uposażeniowej. Ustawa orzeka, że ustępujący Prezydent otrzymuje uposażenie dożywotnie w pełnej wysokości grupy i uposażenia zasadniczego funkcjonariuszów państwowych, a wdowa i sieroły pobierają zaopatrzenie emerytalne, obliczone w stosunku do uposażenia honorowego. Obecnie więc uposażenie to będzie wynosić 3000 złotych miesięcznie. Nowela wchodzi w życie z dniem 1-go lutego 1934 roku i stosuje się również do honorowego uposażenia i zaopatrzenia emerytalnych, wypłacanych do dnia jej wejścia w życie na podstawie ustawy z r. 1923.

TROJACZKI, KTÓRE MAJĄ BYĆ WŁASNOŚCIĄ PAŃSTWA POLSKIEGO.

Starosta powiatowy łódzki, p. Makowski, otrzymał od jednego z mieszkańców wsi Dzierżazna, gminy Luźmierz, następujący list:

„Ja niżej podpisany... gospodarz melioracji mający na elemencie dwoje starszych synów oraz dwóch własnych siostrzeńców w dniu 26 grudnia, r. 1933 z dopustu Bożego żona moja Władysława powiła troje dzieci, dwóch synów i córkę. Uważam, że przyjęcie na świat trojki, które dotąd żyją i jest nadzieją, że żyć będą, chyba, żeby im zabrałoby wygodę w skromnej wiejskiej chacie, w

ciężkim dla rolnictwa czasie, a zwłaszcza dla mnie, obciążonego nie tylko dziećmi, ale i długami, przeto uważam za swój obowiązek powiadomić Pana Starostę łódzkiego, jako ojca powiatu, że moje trojaczki są również trojaczkami Pana Starosty (1), że nowonarodzeni obywateli dla dobra ojczyzny przydadzą się, skoro ich Najwyższy Bóg do życia powołał.

„Ja ze swej strony prosiłbym Pana Starostę, aby był łaskaw również zaopiekować się nowonarodzonymi trojaczkami, bądź to dobrą posadą bądź pomocą w wychowaniu w imię miłości bliźniego, pomagając, że dziecinny moje są również własnością Państwa Polskiego“.

10 MILJONÓW GRZYWNO NA ZAKŁADY ŻYRARDOWSKIE

Władze skarbowe zarządziły przeprowadzenie rewizji ksiąg kasowych buchalteryjnych zarządu Zakładów Żyrardowskich.

W wyniku przez kilka dni trwających badań stwierdzono, że zarząd Zakładów Żyrardowskich dopuszczał się systematycznie od 8 lat, uchybień podatkowych na szkodę Skarbu państwa. Nadużycia te polegały na nieopłaconiu stempła w obrocie wekslowym.

Władze skarbowe, opierając się na istniejących przepisach, powzięły decyzję nałożenia na Zakłady Żyrardowskie za te nadużycia kary, która, jak się okazało, wyniesie około 10 milionów złotych.

FANATYCZNY TŁUM ŻYDÓW ZABIE PRZYGDONNEGO WIDZA CEREMONIĘ POGRZEBOWĄ

W Wolbromiu, powiatu olkusińskiego, popełnione zostało zabójstwo na tle religijnym. Dwóch młodzieńców, bawiących w rezydencji w Wolbromiu Jan Bania i Eugeniusz Sygduł, przechodząc obok miejscowego omentarza żydowskiego, ujrawszy pogrzeb żydowski, zapragnęli przyglądać się ceremonii pogrzebowej.

Obaj udali się w ślad za konduktem na omentarz. Wywołało to protesty ze strony zebranych żydów, najpierw słowne, a potem czynne. Tłum obrzucił przybyszów kamieniami.

Kiedy zaatakowani młodzieńcy rzucili się do ucieczki i byli już za bramą omentarną, jeden z kamieni uderzył w głowę Eugeniusza Sygduła tak niebezpiecznie, że ten padł trupem na miejscu.

Więść o dokonaniu zabójstwa wywołała w Wolbromiu olbrzymie wzburzenie wśród ludności. Zabity Sygduł pochodził z pow. koneckiego i był bezrobotnym i przybył do Wolbromia w poszukiwaniu pracy. Policja dokonała licznych aresztowań wśród uczestników pogrzebu. Jak dotąd, nie udało się jednak ustalić osoby sprawcy zabójstwa.

Z Brazylii

NIE PRZESZKADZĄC W PRACĘ.

General Góes Monteiro minister Wojny przesłał prasie następujący komunikat:

„Minister Wojny uprasza swych przyjaciół, tak cywilnych jak i wojskowych, ażeby wspomagać go w pracy w ten sposób, że zaprzestaną odwiedzać jego dom i oficerów gabinetu w rannych godzinach, to jest w tym czasie, jaki ministrowi pozostaje na pracę z oficerami ministerstwa.“

Paraná MISJE ŚW. W CATANDUVA I ANTONIO OLINTHO

W przyszłą niedzielę, to jest dnia 25 b. m. w parafii Catanduva odbędą się Misje św. Nauki misyjne będą głosić XX Mi-

sjonarze Ks. L. Bronny i Ks. J. Wiśliński. Misje będą podzielone na dwie serie 5-odniowe: jedna dla mężczyzn, druga dla niewiast.

W trzecią niedzielę Postu to jest dnia 4-go marca odbędą się Misje święte (jedna seria) w kolonii Antonio Olinto.

Uprasza się Szanownych Rodaków o wzięcie jaknajliczniejszego udziału w św. Misjach.

ZŁODZIEJE OKRADLI KOŚCIÓŁ W PORTO DE CIMA.

W Porto de Cima, kościół otwierając ubiegłej niedzieli rano kościół św. Sebastiana zauważył jakieś nieporządki. Wkrótce przekonał się, że brakuje wiele rzeczy i paszliki wskazała, iż gospodarowali tu złodzieje. Właścyciele dostali się do kościoła przez wieże; łupem złodziei padło wiele cennych przedmiotów kościelnych jak: złoty klucz do tabernakulum, kielichy, krzyże, świeczniki, oraz wiele innych przedmiotów srebrnych lub metalowych. Podobno podejrzanie pada na jakichś Polaków — jak pisze Gazeta do Povo — których widziano w ostatnim czasie w owej miejscowości.

PONTA GROSSA BĘDZIE DO STATECZNIE ZAOPATRZONA W WODĘ.

Od wielu lat ludność Ponta Grossy cierpiała na brak wody. Starania władz municypalnych były niedostateczne. Obecnie Interwentor Federalny podpisał dekret, który postanawia, iż rząd Stanowy przejmie na swe barki ciężar ulepszenia sieci wodociągów i dostatecznego dostarczenia wody w całym mieście.

KURTYBYA OPLACANIE PODATKÓW.

Termin płacenia Stanowych podatków od przemysłu i od zawodu upływa, pierwsza rata, z końcem miesiąca marca, a druga rata z końcem miesiąca września.

ALBUM Z MIĘDZYSTANOWEJ WYSTAWY W KURTYBYE.

Z okazji Międzystanowej Wystawy w Kurtybie Komitet Wystawy wydał pamiątkowe album. Broszura ta o 112 stronach zawiera liczne propagandowe artykuły o Paranie i jej produktach.

Dla nas Album jest ważnym dlatego, ponieważ zawiera ono kilka artykułów i fotografii z życia polskiego, a mianowicie: pod głównym tytułem „Historyczna synteza kolonizacji polskiej w Brazylii“, znajdują się podtytuły: „Polska wczoraj i dziś“, „Historyczny zarys emigracji polskiej do Brazylii“, „Naczelna Organizacja Polska“, „Rolnictwo-Kupiectwo“, „Towarzystwo Oświatowe“, „Towarzystwo Szkolne“, „Tow. Wychowania fizycznego“, „Junak“, „Życie religijne kolonistów polskich“, „Prasa i wydawnictwa polskie jako współpracownicy Kultury Brazylijskiej“, „Prace i zasługi Polaków w nauce.“

Tekst ilustrują liczne fotografie: prezydenta Mośolskiego, Marszałka Piłsudskiego, kilku gminobów z Warszawy, Krakowa i Poznania oraz fotografie wzięte z życia Polonii Brazylijskiej; te ostatnie nie wszystkie są wybrane szczęśliwie n. p. „Kolegium w Kurtybie“ to jakaś licha fotografia amatorska z przed czterech pięć laty.

Szkoda, że tak niedbale potraktowano propagandę Kolegium H. Sienkiewicza. Również dla licznych szkół zakonnych a zwa-

szcza ochronek, szkół i zakładów prowadzonych od ćwierć wieku przez Siostry Miłosierdzia w Paranie pożalowano miejsca; natomiast nie żalowano innym, n. p. dla niedawno istniejącej, lecz wiele pożerającej pieniędzy, ochronki instruktorskiej.

Część polską w Album Wystawy przygotował jeden z urzędników Konsulatu Generalnego w Kurtybie.

KONSUL WŁOSKI MAMA LELLA PRZENIESIONY DO RUMUNJI.

W tych dniach konsul Włoch, Dr. Amadeu Mamelella, opuszcza Parane, ażeby udać na nowe stanowisko w Poselstwie Włoch w Rumuni. P. Dr. Amadeu Mamelella był konsulem w Kurtybie przez sześć lat.

Rio Grande do Sul MANEWRY WOJSKOWE.

Z Porto Alegre donoszą, że III. Okręg Wojskowy przygotowuje manewry wojskowe, w których weźmie udział 7.000 żołnierzy.

Króją pogłoski, że na manewry przyjedzie do Rio Grande do Sul minister Wojny, generał Góes Monteiro, generał Francisco de Andrade Neves oraz inni dostojnicy.

ISKIERKI

— »Dernieres Nouvelles do Strasbourg« donoszą, że wzdłuż rzek Wezery i Lahn Niemcy budują w przyspieszonym tempie silną linię fortyfikacyjną z potrójnym systemem okopów.

— W Wyszku (województwo warszawskie) aresztowano za nadużycia dyrektora i członków zarządu żydowskiego Banku Ludowego. Braki w kasie obliczono narazie na 700.000 złotych.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

— W Wilnie bandyci w celu rabunkowym zamordowali generała Zygmunta Rynkiewicza.

— W Warszawie zanotowano kilka wypadków duru plamistego.

— W Czechosłowacji utworzył się nowy rząd z premierem Malypeter na czele.

— Ponad Turoją szalała w ciągu 36 godzin bez przerwy gwałtowna burza, która wyrządziła ogromne szkody w całym kraju.

— W Chicago w roku 1933 zaginęło 4.762 osób.

— W Austrii rząd zdolał opanować zaburzenia wywołane przez narodowych socjalistów i przywrócił zupełny spokój.

— Nad niektórymi okolicami Argentyny przeszedł cyklon, wyrządzając duże szkody.

— Nad niektórymi okolicami Argentyny przeszedł cyklon, wyrządzając duże szkody.

LISTY w Redakcji mają do odebrania p. Stanisław Konoga, Andrzej Zdybiński, Anna Wielgosz, Jan Jastrzębski, Helena Kozłowska.

DESZCZ ZŁOTA SPADE NA WIOSKĘ W MICHIGAN.

Mieszkańcy wioski Daggett mieli niezwykłą przygodę. Pociąg pospieszny zerwał wórek z pocztą na stacji i rozrzucił z niego przeszło \$5.000 wzdłuż torów. Kto żył, rzucił się do zbierania pieniędzy. Więść o skarbie rozeszła się lotem błyskawicy po wiosce. Kobiety rzuciły kuchnie, dzieci szkoły, mężczyźni biegli od swych zajęć i dalej każdy zapychał kieszenie.

Niestety, władze pocztowe wysłały już swych inspektorów na odzyskanie zgubionego skarbu. Pieniędzy były przeznaczone dla jednego z banków.

CZEKAMY na sprawozdanie

Chwalebny zwyczajem jest u nas, że wielkie czyny i zaslugi nie są zapomniane, lecz z wielką dumą o nich się wspomina i pamięta. Zachowujemy tradycje naszych ojców, że wciąż słuchamy opowiadań o dziejach polskich — wznosimy liczne pomniki, aby uwiecznić bohaterów, ich zaparcie się i poświęcenie dla dobra Ojczyzny.

Choć rozproszeni na obojętnie — i my czujemy miłość w naszych sercach ko temu, co nam jest drogie, co przypomniało nam przodków naszych.

Polonia brazylijska była właśnie niedawno świadkiem wielkiego bohaterstwa — przelotu majora Skarżyńskiego nad Atlantykę. Chcąc uczcić ten historyczny lot naszego bohatera przestworzy, w społeczeństwie tutaj sam powstała myśl kupienia samolotu i ofiarowania go skrzydlatej armii Polski, jako dowód wierności i przywiązania do Macierzy.

Idea była piękna i zaraz też utworzono specjalny Komitet Zbiorczy, który miałby się zająć jej zrealizowaniem.

Grosz ofiarny posypał się szczerze. Niedługo też ukazało się sprawozdanie za miesiąc — od 11-go listopada do 11-go grudnia (Ludu N. 89). Ale teraz jakoś cicho. Już kończy się luty, a sprawozdania za następujący miesiąc nie widać. Wszakże Komitet przyrzekł, że miesięcznie będzie zdawał rachunki. Czyżby to miał być stłumiony ogień? Prosimy zatem, aby Komitet raczył wykazać się ze swej działalności, bo słyszeliśmy już o różnych komitetach, ale prawie wszystkie jakoś — po pewnym czasie — zniknęły.

Naprzekąd, co się stało z Komitetem ku uczczeniu zwłok ś. p. Tadeusza Chłostowskiego?

Spoločestwo chętnie na wszystko daje swój ciężko zapracowany grosz, ale tak samo chce wiedzieć, dokąd ten grosz został przekazany i pragnie widzieć owoce swej ofiarności.

Czekamy więc, Panowie z Komitetu na sprawozdanie.

Czytelnik »Ludu«.

NAUCZYŁ GO.

Paweł przyjechał poraz pierwszy do Kurtyby i zadziwił się na widok pięknych placów, pomników, sklepów, tramwajów i ażeby nawet na najmniejsze rzeczy mógł poglądnąć stanął przed oknem wystawowym jednego ze sklepów. W tej chwili stanął właściciel sklepu we drzwiach, Paweł go zapytał: — Co pan ma tu do sprzedania?

— Ośle głowy — odpowiedział kupiec, myśląc się zabawić kosztem kolonisty.

— Ośle głowy! zdziwił się Paweł, — to widać, że nie mają one dużo wychodu, bo widzę tylko jedną w sklepie.

W SĄDZIE.

Sędzia do stron: Czemu nie załatwicie tej sprawy bez sądu.

Oskarżeni: Rozpoczęliśmy już kilka razy, ale zawsze wtrąca się do nas policja.

— Obraziliście mnie! Żądam zadośćuczynienia. Wybieraj szablę, albo pistolety na 30 kroków. Musi się krew polać.

— Dobrze, wybieram szablę na 30 kroków — odrzedeł przeciwnik.

Dr. Sylvino P. de Araujo VORONOFF wynalazca brazylijskiego lekarstwa

Fluxo Sedatina

Kobieta jest ocalałą. Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej rosyjski wynalazł lekarstwo

FLUXO SEDATINA. Pewna pani cierpiąca na choroby kobiece a po zająciu lekarstwa Fluxo Sedatina doznała w przeciągu dwóch godzin ulgi: organizm jej został uregulowany wszelkie bóle znikły na zawsze.

Fluxo Sedatina poleca się lekarzom i akuszerkom.

Fluxo Sedatina używa się po wszelkich szpitalach i po Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.

Fluxo Sedatina można nabyć w aptekach.

Na żądanie daje się porady przysyłając znaczki na list.

RIO — Rua Altandega 105.

CYGAEA, tabaki tureckie, krajowe, nożyki, brzytwy kupisz najtaniej tu FLORECKIEGO. Pracę Tiradentes 305 (Dawniej Telegraf)

Dr. Dante Romanó
AKUSZER - OPERATOR
Profesor = Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitala berlińskiego.
Leczy Syphilis, drogi moczowe, Dżartermia.
Klinika dla Panien.
Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowemi.
Konsultorium: Farmacja Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.
Pracę Tiradentes 554.
Rezydencja
Pracę Senador Correia 4

Dr. Carlos Heller
Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, weneryczne, pęcherza i włosów.
Klinika dla dzieci. - Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji.
Konsultorium: Nad Pharmacia «Basil» Pracę Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-zej i od godz. 4-ej do 6-ej.
Rez. Rua Comendador Araujo 970 - Telefon 424.

Hemorroidy
Zupełne ich wyłączenie z gwarancją bez operacji, bez bólu i bez wycieczynku.
CHOROBY ŻOŁĄDKA I JELIT.
(Wrzody żołądka) leczenie bez operacji, dieta według metod nowoczesnych.
Calices i Diarreas gwałtowne przez leczenie wprost. Zwiększenie kanału oddechowego, leczenie bez operacji.
Wrzody na nodze. leczenie bez operacji.

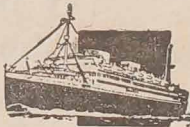
Dr. Mendes de Araujo
Przyjmuje od 2-ej do 5-ej.
Avenida João Pessoa 68 - Altos da Pharmacia Avenida CURITYBA

TUTKI do papierosów 100 sztuk \$700.
100 dobrych charutów 7\$000 kupisz tylko
CHARUTARIA LIBERTY
Pracę Tiradentes 305.
(Dawniej Telegraf).

Dr. Milton Lopes
KLINIKA W ARAUKARJI dla dorosłych i dla dzieci.
LECZY CHOROBY KOBIECE.
Akuszer. Przyjmuje w Rezydencji p. Jana Cichonia od 9-11 i od 3-6.

Dr. Carlos Moreira
Profesor fakultetu medycznego. Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. - Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu.
Rezydencja: Viscondia de Nacar, 860, Telefon 8-8-8.

Mala Real Ingleza

ALMANZORA - 24-go Lutego do Rio, Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires:
H. Princess 20 Lutego
Alcantara 26
H. Brigade 6 Marca
Arlanza 18

Z Santos do Europy:
Almanzora 24 Lutego
H. Chieftain 26
Alcantara 10, Marca
H. Princess 12
Sprzedaje się sztykarty 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austrii, Rumunii, Bessarabji.
Informacji udziela Agencja:
Cia Marte
Rua 15 de Novembro 257-261 - Caixa postal 220 - CURITYBA

Apteka Tell
DROGARIA
Sigel Etzel & Cia.
Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.

Vermicida Tell wróg robaków i glist.
Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.
Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

DOBRA POSADA

Ważne! Znajdą Isko agenci-korektorzy bardzo wygodne zajęcie i za dobrem wynagrodzeniem młodzieńcy i panny w

EMPRESA CONSTRUCTORA UNIVERSAL LTDA

Placi się zgóry, lub daje się komiśowe.

Zgłaszać się osobiście przy ulicy 15 de Novembro 384 piętro, od 8-ej do 11-ej i od 14-ej do 17-ej godziny.

Wszystko: cement, cegły, piasek, dachówki, drzewo do budowy i farby i t.p.

MACEDO & Cia.
Posiadają największy skład wszelkiego **MATERIAŁU DO BUDOWLI** którego dostarczają w małej i wielkiej ilości - Wykonują plany i kosztorysy.
Udzielają wszelkich informacji.
Rua João Negrão N. 621 - CURITYBA
Telefon 896 - Caixa postal 387

Dr. BRASIL VIANA
Lekarz - Chirurg
Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires. Porody, choroby kobiece, drogi moczowo-płciowe. - Klinika ogólna. Porady: Pracę Tiradentes 598 (nad apteką Tiradentes) od godz. 10-12 i od 15-17.
Rezydencja: Ul. Dr. Muricy 285 Telefon 653.
Mówi się po polsku, niemiecku, francusku, angielsku i hiszpańsku.

Casa Jaragua

Telefon 403
Avenida João Pessoa, róg Ermilino de Leão - Curityba.
Skład serów, masła, wędlin, najrozmaitszego gatunku, jaj, szynki, salami i t.p. Artykuły te są sprowadzane z najlepszych i najlepszych fabryk. Artykuły pierwszorzędne. Ceny są bardzo niskie.

JACEK DROMLEWICZ
Lekarz-Dentysta w Kurytybie
Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne, z podniebieniem i bez w złocie i kaukuku. Wykonywanie pierwszorzędne. Ceny niskie.
Rua Monsenhor Celso Nr. 148 piętro (dawniej Primeiro de Março).

... Assim fallou seu Tónico Underberg:
Meu amigo Underberg é inimitável! Quem o tenta imitar se faz tolice: Soe sempre droga, coisa detestável, Que imitação é sempre macocação. Oitenta e sete annos tendo já de fama, O "único" Underberg se proclama.
Um calice por dia - dá saúde e alegria

Casa de Saude Sanatorio Chirurgico Suisso
RUA 15 DE NOVEMBRO 1690 - Telefon 433
Dr. G. Leuenberger
Długie lata pracował w szpitalach europejskich. Lekarz, Specjalista w Chirurgji. - Leczy choroby kobiece, drogi moczowe. Przyjmuje od 10-12 i od 2-5z wyjątkiem niedzieli i soboty po południu. Leczy sztucznymi promieniami ultrafioletowemi. Diathermia Chirurgicalna w ogóle. - Ceny niskie.

BALSAMO STA HELENA
Infallível contra dores
Leczy reumatyzm, bóle pierśiowe, bóle zębów, uszu, nęwralgi, kolki, świeże rany i t. p.
Lekarstwo zaywa się przez nacieranie.
Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

Casa de Saude „São Francisco“
DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N. 25 - Curityba
Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach i zastosowanie sztucznego pneumatora X przy osobach cierpiących na płuca. - Nowoczesny aparat Roetigena. - Diathermia. - Sztuczne ultrafioletowe, promienia słoneczne, Zyskopija i t. d. - Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5-ej

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „Ludzie“.

Co kolonistę gnębi i kłopotuje

Z Papagalos Novos otrzymujemy następujące pismo:
„W imieniu prenumeratorów i kolonistów, zwracam się do Szanownej Redakcji „Ludu“ z prośbą o poinformowanie nas na szpaltach „Ludu“ w sprawie podatków, to jest ich wysokości i terminu płatności.
Tu u nas w municypjum Palmeira kolonści do tego czasu płacili za numerowanie wozów 9\$000; w obecnym roku Kolektoria żąda 10\$000 a kamara 9\$000 czy też nawet i więcej.
Oprócz tego chcą nas zmusić do płacenia od każdego domu po 20\$000, a od łąka ziemi od 1\$000 do 2\$600.
Wskutek takiej podwyżki podatków zwłaszcza w obecnym ciężkim czasie, ludzie są w rozpacz bo nie mają z czego płacić tak wysokich podatków. Czy nie przysługuje nam jakie prawo reklamacji, czy obrony, bo jak tak dalej pójdzie, jeśli oraz wyższe i liczniejsze będą na nas nakładane podatki, bez naszej nawet wiedzy, to długo nie wytrzymaemy.
Prosimy bardzo Szanownej Redakcji poinformować nas jakie są podatki i w jaki sposób i u kogo mamy reklamować. L. S.

JAKIE KOLONISTA PŁACIĆ MUSI PODATKI.

Z urzędu podatkowego Stolicy Stanu Parana (Colétoria da Capital) wydostaliśmy następujące informacje:

PODATKI STANOWE OD WOZÓW.
Od samochodów i kamionjonów do wynajmu płaci się rocznie 60\$000; od samochodów i kamionjonów prywatnych płaci się

rocznie 30\$000. Od wozów, które są do wynajęcia (których właściciele nie są zawodowo zarabiają) płaci się na rok od wozu 8-mio konnego 120\$000
» 6-cio „ 80\$000
» 4-ro „ 60\$000
» 3 „ 40\$000
» 2 „ 30\$000
» 1 „ 15\$000

Od wozów używanych do prywatnych celów i na kolonjach płaci się rocznie:
od wozu 8 mio konnego 80\$000
» 6-cio „ 40\$000
» 4-ro „ 30\$000
» 3 „ 20\$000
» 2 „ 10\$000
» 1 „ 5\$000

Podatek stanowy wprowadzony tego roku od wozów płaci się równocześnie z podatkiem municypalnym.

PODATKI MUNICYPALNE OD WOZÓW.
Wozu podatkiem stanowym są podatki municypalne, które są różne w każdym municypjum; uchwalają je rada municypalna, a za-

APEL
Do wszystkich obecnych i byłych członków Tow. „Polonia“ i Kolonji Polskiej w Porto Alegre.

Nowy Zarząd Tow. Polonji, obejmując urzędowanie, postanowił zrealizować dwa ważne postulaty w życiu Kol. Polskiej. Te są: Udzielić jak najdalej idącej pomocy, w budowie budynku dla Kolegium im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Porto Alegre, które to Kolegium, będące służyło, wszystkim Polakom mieszkającym w POLSKA.
Zarząd apeluje do wszystkich Polaków zamieszkałych w Porto

twierdza p. Interwentor Federalny Stanu.

Jakie są podatki municypalne w Palmeira, należy zapytać prefekta tegoż municypjum. Zresztą tablica z podatkami winna być wywieszona na publicznym miejscu.

PODATEK STANOWY OD ZIEMI.

Wysokość podatków stanowych od ziemi zależną jest w Paranie od odległości od Kurytyby; są cztery strefy ziemi. Ponieważ obecnie jest w opracowaniu nowy projekt placenia podatku od ziemi, a termin płatności przypada dopiero na maj i czerwiec, możliwym jest iż opłacać się będzie według nowego prawa.

Również i władze municypalne mają prawo nakładać podatki ziemskie.

Reklamacje w sprawie zbyt wysokich podatków municypalnych można wnieść do władz municypalnych lub też wyżej do p. Interwentora. Reklamacje w sprawie podatków Stanowych wnieść można do p. Interwentora Stanu.

Alegre, by raczyli pospieszyć Towarzystwu Polonji z pomocą czynną w realizacji zbudowania tego tak nam niezbędnego Kolegium, jak również by wystąpili na członków Tow. Polonji, które przy większej ilości członków, będzie mogło otworzyć większą ożyźnialę i powiększyć swą Bibliotekę, która została uruchomiona od 11 lutego br.
Zarząd gwarantuje każdemu swemu członkowi, całkowitą wol-

ność sumienia i wyznań, natomiast przestrzega ściśle utrzymanie ducha narodowo-polskiego i w imię tego, **WZYWAMY WSZYSTKICH POLAKÓW!** którzy się za takowych podają, by niezwłocznie, podali sobie bratnią dłoń - wyrzucając z pośród Kolonji swary i nieporozumienia a przystąpili do współpracy całą gromadą!

Dziś każdy Polak cieszy się i szczyli z wyczynów i postępu swego kraju. A my? Czy mamy pozostać tylko tym elementem biernym? Czy nas nieściąga zażen czeń?... Mamy nadzieję że Kolonja Polska w Porto Alegre tak nisko nie upadła i pomimo, że przez długie lata spała w leżargu, to dziś się zbudzi i każdy Polak (bez względu na za patrywania osobiste) pospieszy z pomocą na rzecz Budowy Kolegium w Porto Alegre - w czym wielką rolę odegra, liczba zapisanych dzieci na obecny rok szkolny.

Hasłem naszym niech będzie: **Polskie dziecko... Do Polskiej Szkoły!**
Wszystkim tym którzy zrozumieją, ważność sprawy i takową czynnie poprą
Składamy Oześcił
Za Zarząd:
Prezes: P. Załuski
Sekretarz: E. St. Pankowski.

KAROLEK UCZY SIĘ HISTORJI.
- Tatusiu, chciałbym żyć we wiekach średnich
- A to dlaczego?
- By nie uczyć się historii nowożytnej.

W CZASIE GRYPY.
- Oóż nowego na waszej kolonji
- Oj źle! Ludzie, którzy nigdy nie umierali, umierają teraz

»Oświata«

Caixa postal 155 - Curityba
Poleca swym Członkom następujące książki:
Epipsychidjon - Persy Bisane-Shelley 1\$000
Ze starych zbroi - Teofil Lenartowicz 2\$500
Rozważania i uwagi moralne - Ea Rochefoucauld 2\$000
W Tatrach nad głębiemi - Adam Asnyk 1\$500
Moje więzienia - Pamięniki Silvio Pellico 3\$500
Barbarzyńskie - G Carducci 3\$000
Postanie do braci wygnańców - K. Brodziński 1\$500
Barbara Radziwiłłówna - Alojzy Felicki 1\$500
Giar - Jerzy G. Lord Byron 1\$000
Pan Goldhab - Alek. Fredro 1\$500
Pamiętnik Mroczka - J. I. Kraśzewski 3\$000
O Klasyzm i Komantyzm - K. Brodziński 2\$000
Poematy - Jan Kochanowski 1\$000
Król Lir - W. Shakespeare 4\$000
Pieśni - Jan Kochanowski 1\$500

(T. 1) Mało osób umie się odżywiać

Trudno, ale to prawda, mało ludzi umie się odżywiać. Większość ludzi je, ale się nie odżywia. Niejedem napełni żołądek, ale nie odżywia się. Ryż, fasola i ziemniaki w jednym dniu; fasola i ryż w drugim dniu. Skutki tego ukażą się po pewnym czasie z powodu braku elementów koniecznych dla organizmu. Gruczoły nie działają normalnie; system nerwowy ulega zmianie. Tysiące nerwowych ludzi żyje i wciąż narzeka na różne niedomagania, ale jedynie się odżywiają, czują się głodni, używają za dużo fasoli, ryżu, i ziemniaków, a zupełnie zapominają o jarzynach, a przede wszystkim o mleku. Dlatego cierpią na brak fosforu, który jest konieczny potrzebny do regulowania działania ogólnego w organizmie, jak również w systemie nerwowym. Aby zapobiedz chorobom nerwowym, trzeba używać odpowiednich potraw i zaywać Tonofoscan Bayer.

RODOLPHO STROBEL

IMPORTOWIEC
PRAÇA CORONEL ENEAS Nr. 119 - Paraná.
Kurytyba - Telefon 197.

Wielki Skład: Wapna, Cegiel, Posadzek, Dachówek Francuskich płaskich i okrągłych, Piasku, Cementu, Mur kamiennych różnej wielkości. Sprzedawam wprost z najlepszych i najtańszych Fabryk zagranicznych. Staby żelazne do betonu do budowli nowoczesnej. Cement, oleje, farby, pokosty, oraz wszelkie przyrządy do ustępów, kafele, rury galwanizowane, dachówki ogniotrwałe.

Kto chce jechać do POLSKI lub z Polski do BRAZYLJI niech się uda tylko do solidnej Kompanji Okrętowej

„Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

JEDNOLITA TRZECIA KLASA.
KOMPANJA TA SPRZEDAJE BILETY BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety „chamađa” z Polski do Brazylji.

Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylją i Argentyną.

Doskonała organizacja przy sprwadzanju rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.

Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela P. TEOFIL G. VIDAL

Curityba--Rua Barão Rio Branco 195-209
Paraná

Colegio Iguassú

(Gimnazjum fiskalizowane przez Rząd Federalny).

WSTĘPNY EGZAMIN

Zapisuje się kandydatów do składania wstępnych egzaminów do 1-ej klasy gimnazjalnej. Wstępny egzamin oraz i egzamin różnorodnych kursów gimnazjalnych odbywają się w własnym Kolegium pod kontrola Rządu Federalnego. Oprócz wykładów przepisanych przez wykwalifikowanych Profesorów, Kolegium ma także rozkład studjum pod dozorem i powtarzania lekcji.

Informacji udziela się przy Praça Rui Barbosa Nr. 401, Kurytyba.

Chapelaria Elegante

RUA RIACHUELO 130

Zawsza nowe fasony kapeluszy dla PAŃ I DLA DZIECI. — Własna fabryka sztucznych kwiatów i wiłanków ślubnych. — Wykonuje się desenie na materiałach do haftu. — Wzory ślubne w różnych cenach.

SPRZEDAM TANIO SKÓRKI OD WĘZÓW.

CHARUTARIA LIBERTY
Praça Tiradentes 305
(dawniej Telegraf)

Casa da Homeopathia

Apteka „Homeopathia”
Rośliny lecznicze
Specjalność produktów
Aptecznych, perfumerji itp.

Praça General Osorio 87
KURYTYBA — PARANA

APTEKA HUMANITARIA — DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 3 — Curityba
Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.
Recepty lekarskie załatwia się prędko i sumiennie.

Piegi, pryszcze, plamy na twarzy mają tylko ci, którzy je chcą mieć

Antisardina

usuwa je bezwzględnie w przeciągu paru tygodni.

Antisardina jest największym wynalazkiem medycznym do leczenia skory.

Antisardina jest wspaniałym lekarstwem, które oczyszcza i odnawia skórę.

Do sprzedania we wszystkich Aptekach i Drogerjach.

KASZMIRY
oraz Brim i Iniane
CENY UMIARKOWANE.

Ao Mundo das Casemiras

Ul. 15 de Novembro 129,
KURYTYBA
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Cia. de Terras Norte do Paraná

LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówką lub czteroletnie, spłaty po 400\$000 za akter. Ziemia pierwszorzędna „Terra roxa apurada”, Wydaje z aktra, bez jakiegokolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy, fasoli po 3000 kg. dwa razy do roku, kawy aż do 400 arów z 1000 krzaków. Niema „Savvas”. Wysokość średnia 600 m. Każden lot ma drogę aut. 17 wód. Klimat bardzo zdrowy. Kolej żelazna w budowie, aż do końca roku przejdzie przez Londrino odległą 16 km. od Rezerwy Polskiej. Kupujący ziemię mają pierwszeństwo do Eooty na kole. — Euki czas korzystajcie z niskiej ceny. Wokolo Rezerwy Polskiej już jest znacznie drożej.
Tylko przez Agenta upoważnionego
Uwaga! Dla kupujących dojazd koleją **IGNACY SZANKOWSKI** z Cambará, lub Ourinhos, aż na miejsce. **Cambará — Paraná.** tam i z powrotem za darmo, bez obowiązku kupna.

Sklep

Artykułów Spożywczych Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkta krajowe. — Po- siadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRAÇA CORONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO —
CURITYBA

„A VENCEDORA”

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.
Cukierki malinowe, kokosowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, m.żne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI.
Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Loja Flora Avenida

ELZA PONECKY
Avenida João Pessoa Nr. 8
Wyrabia
BUKIETY I WIANKI.
Nasiona świeże i dobre kłose na żądanie wysła się pocztą i koleją na całą Brazylię.
CENY PRZYSTĘPNE.

Wesołe zdarzenie w zakładzie pogrzebowym

Zdawałoby się, że do „naj smutniejszych” instytucji należą zakłady pogrzebowe. Klienci przychodzą w żałobie i ze łzami w oczach, zamawiają trumny lub nagrobki. Tymczasem okazuje się, że w zakładzie pogrzebowym mogą się rozgrywać najbardziej nawet humorystyczne zdarzenia. Ten dziwny humor, zresztą wcale nie „wieliczny”, jest może nawet wywołany faktem, iż zgóry jest się nastawionym „na smutno”, a każde niespodziewane komiczne wydarzenie potęguje się jeszcze bardziej.

Kilka takich „wesołych kawałków” opowiedział jednemu z dziennikarzy włoskich pewien właściciel wielkiego zakładu pogrzebowego w Rzymie.
Pewnego dnia, opowiada właściciel zakładu pogrzebowego, przychodził do mnie jakiś zlekką podchmielony mężczyzna. Oświadczył, że żałoba i z tego powodu „podpił sobie” dla ukojenia zbolełego serca. Obecnie zaś chce zamówić pogrzeb „pierwszej klasy”. Wziąłem a conto 500 lirów i dałem mu kwit na tę sumę. Następnego rana pan ów zjawia się w mój zakładzie ponownie i powiada: „Przepraszam pana bardzo, czy może mi pan powiedzieć, skąd w mojej kieszeni znalazło się pokwitowanie pańskiej firmy na 500 lirów?”

Oświadczyłem wówczas, że kwit ten dałem mu wczoraj a konto sumy otrzymanej na pokrycie kosztów pogrzebu w związku ze śmiercią jego żony. Jak się okazało, żona tego pana żyła. Dnia tego wypłół on jednak za

wiele, a wiadomo, że po planem, co na sercu to na języku, przyszedł nieborak... zamówić wspaniały pogrzeb dla niedożylej nieboszczki. Nieznajomy domagał się wobec tego zwrotu wpłaconych „przez pomyłkę” pieniędzy. — Dostanie pan 500 lirów, gdy przyjdzie pan wraz z małżonką, oświadczyłem. Oczywiście, że wołał on zrezygnować z tej sumy, niż przyjąć z żoną.

Innym razem, opowiada właściciel zakładu pogrzebowego, miałem takie przykre zajście. Przyszedł klient oświadczać, że mu zmarła żona. W trakcie rozmowy okazało się, że nieboszczka pochodziła z mego rodzinnego miasta. By okazat klientowi współczucie, oznajmiłem mu, że znałem ją jako kobiletę o anielskim niemałym sercu. Klient, który gołów już był wyłożony na koszu pogrzebu znaczną sumę, schował pieniądze do portfela i rzekł: „Mój panie, przez 28 lat męczyłem się z żoną i jestem szczęśliwy, że mi wreszcie umarła, a pan tu mi opowiadasz bajeczki o jej „anielskim sercu”. Każę pochować ją przez inny zakład pogrzebowy.”

Innym razem przyszli do mnie jednocześnie jakiś młody mąż i młoda kobieta. Oboje zamawiali karawan ponieważ stracili żonę i męża. W czasie zawierania transakcji, oboje przypadkowo klienti poznali się i po roku, zaprosili mnie na ślub!

Do stałych klientów swych zaliczam pewnego 75-letniego staruszka. Ponieważ niema żadnej rodziny zamówił sobie sam pogrzeb i nagrobek. Kazał nawet

wyręć imię i nazwisko, datę urodzenia a tylko miejsce na datę śmierci zostało wolne. Co niedzieli, staruszek ów przychodzi do mnie i pije przy pomniku... za swoje zdrowie. Od 15 lat już co niedzielę muszę go oczekiwać w butelozyną starego wina, a tylko jeden raz nie mógł przybyć osobiście, wypił więc za swe zdrowie przez telefon...

Wycinki z gazet W ŁODZI ZJADAJĄ PSY.

Prasa łódzka coraz częściej donosi o wypadkach kradzieży psów. Okazuje się, że kradną je bezrobotni i zjadają.
Jeden z mieszkańców Łodzi zameldował policji o zaginięciu psa podwórzowego. Po przeprowadzeniu dochodzenia policja wpadła na trop sprawcy kradzieży, którym okazał się bezrobotny, Walerjan Sulmowicz. Pies już nie żył. Został zjedzony przez rodzinę bezrobotnego.
Sąd grodzki skazał Sulmowicza na 7 dni aresztu z zawieszeniem.

PIES ZOSTAŁ ZJEDZONY... ... podatku płacić nie będzie.

Niejak Marcin Plesiak, zamieszkały przy ulicy Magistrackiej 1 otrzymał zawiadomienie z Zarządu miasta Łodzi wzywające go do uiszczenia należności z tytułu podatku od psa.

W odpowiedzi na nakaz płatności Plesiak nadesłał do wydziału podatkowego Zarządu miasta Łodzi krótkie lecz nadzwyczaj dosadne wyjaśnienie: „Szczepny Magistrate — Donoszę uprzejmie, że wobec wielkiego kryzysu i panującej nędzy pies został zjedzony, a podatku płacić nie myślę.”

ŻEBRACY WARSZAWSCY KOCHAJĄ SWÓJ „ZAWÓD”.

Od kilku miesięcy władze policyjne prowadzą energiczną akcję w celu zwalczania żebractwa i włóczęgostwa. Wszystkich zatrzymanych na ulicy żebraków i włóczęgów skierowuje się do specjalnego przytułku. Do sądu grodzkiego, który wymierza im odpowiednią karę, poczem umieszczani są w przymusowym domu pracy.

Przed kilku dniami za żebractwem ułiczną przytrzymał 71-letniego Franciszka Śmietankę, zawodowego żebraka, poczem skierowano go do miejskiego domu etapowego. Śmietanka widocznie nie mógł przeboleć przymusowego odpoczynku i pod wpływem rozpaczliwych targnięć na swe życie. Udał się on do ubikacji ogólnej i tam powiesił się na pasku, umocowanym do rur wodociągowej.

„JESTEM NIEŻYWY. PROSZĘ ZAWIADOMIĆ WŁADZE”.

Taki napis przeczytał na drzwiach murarza, Karola Thery w Arneke (Francja) policjant, który zanosił mu wezwanie do sądu na jakąś rozprawę. Policjant wybił okno i wszedł do mieszkania i znalazł rzeczywiście zwłoki murarza, wiszące w kuchni u powały. Na stole desperat pozostawił szereg listów pożegnalnych do rodziny i do żony z którą nie żył.

NIEZWYKŁY PACJENT.

Do paryskiego ambulatorjum dla zwierząt przyprawiono w tych dniach niezwyklego pacjenta. Był nim wielki niedźwiedź brunatny, a przyprowadziło go sześciu uzbrojonych w kije cyganów widocznie bardzo obawiających się swego pupila.

Jeden wszakże z sanitariuszów ambulatorjum podał bez obawy czworonogiemu pacjentowi, cierpiącemu na uporczywy kaszel, garść cukru nasyczonego lekarstwem uśmierczającym, a niedźwiedź z widoczną rozkoszą zlizzał mu z ręki słodkie lekarstwo.

ŚWINIE PRZYJĘTE MUZYKĄ

Do Moskwy przybył z okolicznych domen państwowych pierwszy transport tużonych świń w ilości 450 sztuk. Na terenie moskiewskiej fabryki przetworów mięsnych zgotowano transportowi uroczyste przyjęcie z orkiestrą i sztandarem.

Wesoły kącik

TAK I W ŻYCIU.

Okropne psisko napadło kolonistę w polu, a ten chwycił widły i zabił kundla. Właściciel psa wniósł skargę do sądu. Sędzia mówi do oskarżonego: „Mogliście przecież ognać się łepym końcem, a nie zaraz zakłuć psa widłami!”

Na to kolonista: „Prześwieltły sędzied! Gdyby pies był mnie na pastwał swym łepym końcem, to tak, ale on zaraz do mnie z kłami, więc musiałem postawić mu się ostro”. Sprawę umorzono.

Powyzszy przykład można zastosować w życiu, codziennie nawet.

COŚ NA USPOKOJENIE.

— Oj, moja biedna pani Majcherkowo, ale też pani musi być strasznie smutno, od kiedy mał pan siedzi w kreminalu!

— Nie tak znowu smutno, moja pani Kudelkwo! — przynajmniej wiem teraz, gdzie się mój stary obraca!